

СТАНОВИЩЕ

относно дисертационен труд на д-р Зорница Светлозарова Вълчева за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ на тема „Зъбно-челюстни деформации във временно и смесено съзъбие при деца със затруднено носово дишане“ в област на висше образование: 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.2 Стоматология, специалност Протетична дентална медицина (ортодонтия) към Катедра “Ортодонтия” на Факултет по дентална медицина при Медицински университет-Варна.

Изгответо от: доц. д-р Владимир Петрунов, д-р, назначен за член на научно жури във връзка с процедура за защита на дисертационен труд на д-р Зорница Светлозарова Вълчева, със заповед № Р-109641/30.11.2018 на Ректора на Медицински университет – Варна.

1. Общо описание на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд на тема „Зъбно-челюстни деформации във временно и смесено съзъбие при деца със затруднено носово дишане“ представлява едно епидемиологично проучване на ЗЧД при деца със затруднено носово дишане, резултатите от което са използвани за да се анализират рисковите фактори и да се направи връзка между тежестта на етиологичния фактор и развитата малоклузия.

Научният труд на д-р Зорница Вълчева е с обем 194 страници, от които: въведение и литературен обзор – 47 страници; цел, задачи, материал и методика – 19 страници; резултати – 78 страници; обсъждания – 17 страници; изводи и заключения - 6 страници и библиография и приложения - 25 страници. Материалът е онагледен от 55 фигури, 21 таблици и 3 приложения. В дисертационният труд са цитирани 222 източника, от които 28 са български, а останалите 194 чуждоезични.

В използваните източници се вижда, че авторът е цитирал актуални резултати от последните години (над 60 от литературните източници в библиографията са от последните десет години). В аналитичен обзор по темата на дисертацията са представени литературни данни за етиологията на проблема и основните методи на изследване, използвани в съвременната ортодонтия и оториноларингология, обобщавайки световния и национален опит. По този начин ясно е обоснована необходимостта от това изследване и развитие на познанието в това направление, както и неговата практическа стойност.

2. Актуалност на проблема

Актуалността на проблема е безспорна, тъй като темата е интердисциплинарна. Затрудненото носово дишане, както и свързаните с него като этиологичен фактор ортодонтски деформации са често срещан проблем. От съществено значение е в решаването му да се включат едновременно и ортодонти и оториноларинголози, тъй като само интердисциплинарният подход би довел до трайно и ефективно решаване на проблема. Основната цел на този труд е установяването на връзката между степента на затруднено носово дишане и разпространението и тежестта на предизвиканите от това ортодонтски деформации във временно и смесено съзъбие. Това би обогатило ортодонтската практика от гледна точка на съвременни методи за диагностика. Друг аспект на проблема е, че възрастта на изследваните пациенти е най-подходяща за провеждане на профилактика, чрез която може значително да се намали тежестта на зъбно-челюстните деформации, а в някои случаи дори те да се самокоригират.

Докторантката е направила задълбочен и критичен анализ на литературния обзор с дефиниране на проблемите, които са частично решени и тези за които липсват данни. Това дава възможност за формулиране на конкретна цел и четири изследователски задачи за постигането ѝ. В проведените изследвания д-р Зорница Вълчева работи по добре описана в дисертацията методика, отговаряща на поставените задачи. Изследваният обем пациенти е достатъчен за получаването на обективни резултати. При статистическата обработка се използват утвърдени софтуерни програмни продукти което е предпоставка за надеждност на получените резултати. При прилагане на статистическите методи за обработка на резултатите използва представителни извадки от данни.

3. Достоверност на получените резултати

Изследванията и получените резултати в дисертацията са дело на докторанта. Резултатите са обобщени и са направени заключения, полезни за практиката. На основата на получените резултати докторанта предлага протокол за ранна профилактика и лечение при деца с различна степен на изразеност на предразполагащите фактори при затруднено носно дишане. Получените резултати са коментирани и сравнени с подобни на други автори. Направените заключения и изводи са точни и ясни.

4. Автореферат

Авторефератът е с обем от 56 страници и отразява целите, методите на изследванията и предложената методика. Синтезирано представя резултатите в дисертацията и направените заключения.

5. Основни приноси

По всяка от 4-те изследователски задачи докторанта ясно формулира получените резултати. В самостоятелна глава озаглавена “Обсъждане” са коментирани получените резултати от проведеното изследване. Приносите могат да се синтезират като създаване на ортодонтски профил на децата, дишачи през устата. Прави се връзка между причини – последствия и етиология - морфология.

6. Личен принос на автора

Убедено смяtam, че цялостната работа по разработването на дисертацията, получените резултати и научно приложни приноси са дело на докторанта.

7. Публикации по темата на дисертацията

Резултатите от изследванията в дисертационния труд са публикувани в 3 научни публикации и са докладвани на специализирани научни форуми.

Заключение

Дисертацията съдържа приносни елементи и ще обогати ортодонската теория и практика. Отговаря на изискванията на ЗРАС. Всичко това ми дава основание да гласувам положително. Предлагам, на Уважаемото жури да присъди на д-р Зорница Светлозарова Вълчева, образователната и научна степен **доктор** по научна специалност 03.03.03. Протетична дентална медицина.

Дата:

Доц. д-р Владимир Петрунов, д-р